

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11CoP/16/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2214219115
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Fedor Benka
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2016:2214219115.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Fedora Benku a sudkýň JUDr. Silvie Hýbelovej a Mgr. Kataríny Arnouldovej v právnej veci starostlivosti súdu o maloletého N. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom ako matka, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Dunajskej Strede, dieťa rodičov: matka - W. T. N., rod. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. XXX/XX, V. a otec - K. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. O. H. X, R., právne zastúpený: Advokátska kancelária JUDr. CIMRÁK s.r.o., so sídlom Štefánikova 7, Nitra, za účasti Okresnej prokuratúry v Dunajskej Strede, o návrhu otca na rozhodnutie súdu pri nezhode rodičov, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda zo dňa 21.decembra 2015, č.k. 13P/38/2014-196, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e** .

odôvodnenie:

Rozsudkom, napadnutým odvolaním súd prvého stupňa zamietol návrh otca maloletého, ktorým sa tento domáhal udelenia súhlasu namiesto matky na podanie žiadosti o prestup maloletého do Základnej školy J.A. J. s vyučovacím jazykom slovenským vo C. K., ako aj k odhláseniu maloletého zo Základnej školy D. D. s vyučovacím jazykom maďarským vo C. K. a uloženia povinnosti matke zdržať sa svojvoľných zmien vo vzťahu k príprave na povolanie maloletého bez písomného súhlasu otca.

Svoje rozhodnutie súd právne odôvodnil použitím ustanovení § 28 ods. 1, ods. 2, § 35, § 43 ods. 1 zákona č. 36/2005 Zb. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len Zákon o rodine), vecne záverom o zistení, že v súčasnej dobe prestup maloletého do základnej školy s vyučovacím jazykom slovenským by nebol v jeho záujme, bolo by to proti jeho vôli a mohol by to vnímať ako donútenie. Vychádzal pritom z vykonaného dokazovania ktorým bolo zistené, že rodičia maloletého sú rozvedení rozsudkom Okresného súdu Nitra zo dňa 09.11.2011, č.k. 14C/168/2011-28, na čas po rozvode bol maloletý zverený do osobnej starostlivosti matky, ktorá ho zastupuje a spravuje jeho majetok, otec platí na maloletého výživné v sume 60 eur mesačne a súčasne je oprávnený stýkať sa s maloletým každý párnny víkend v mesiaci od piatka od 16.00 hod. do nedele do 18.00 hod. V konaní bolo zistené, že rodičia sa nedokázali pred nástupom maloletého do základnej školy dohodnúť na tom, do akej školy majú dieťa zapísať, preto matka rozhodla bez súhlasu otca zapísať ho do základnej školy s vyučovacím jazykom maďarským. Rodičia sa nedokážu dohodnúť ani o materinskom jazyku maloletého ani o jeho národnosti, tieto otázky však súd prvého stupňa nepovažoval za podstatné, ktoré by mali byť riešené v tomto konaní, keďže podľa názoru súdu ide o problém, ktorý skončí dovŕšením plnoletosti maloletého, kedy sa sám rozhodne, ktorý jazyk bude považovať za svoj materinský a akú si zvolí národnosť. Podstatou predmetného sporu medzi rodičmi bola otázka výberu školy maloletého, keď otec trval na tom, aby maloletý navštevoval školu s vyučovacím jazykom slovenským nakoľko vzdelávanie syna v maďarskom jazyku podľa jeho názoru nie je v prospech maloletého, na rozdiel od matky ktorá tvrdí opak, poukazuje na vyššiu úroveň základnej školy s vyučovacím jazykom maďarským, vlastnú maďarskú

národnosť a prostredie, v ktorom maloletý po rozvoze rodičov býva, ako aj skutočnosť, že aj starší matkin syn navštevuje túto maďarskú školu. Súd mal za preukázané, že maloletý N. do roku 2011 žil so svojimi rodičmi a starším bratom v čisto slovensky hovoriacom prostredí, po rozvoze rodičov sa však s matkou presťahoval do T. k rodičom matky, kde žil v dvojjazyčnom prostredí a od novembra 2013 žije so svojou matkou a jej partnerom v V., čo je takmer čisto maďarsky hovoriace prostredie. Maloletý navštevoval slovenské predškolské zariadenie a v poslednom predškolskom roku nultý ročník prvého ročníka s vyučovacím jazykom maďarským, teda maloletý už približne dva roky žije v čisto maďarsky hovoriacom prostredí spolu so svojím starším bratom a synom partnera svojej matky, ktorí chodia tiež do maďarskej školy. Maloletý sa za ten čas určite naučil plynule rozprávať po maďarsky, preto mu návšteva základnej školy s vyučovacím jazykom maďarským nerobí žiadne problémy, čo potvrdil aj znalecký posudok. Maloletý je sám stotožnený s výberom školy, snažil sa to aj vysvetliť pri vyšetrení u znalca, kedy uviedol, že tam chce chodiť, chce sa učiť maďarský jazyk, je tam dobre, veľmi sa mu tam páči, stíha sa v škole pripraviť a nemá so školou problémy. Súd prvého stupňa bol toho názoru, že maloletý je už natoľko rozumovo vyspelý, aby vedel zvážiť, či mu v danej škole vzdelávanie spôsobuje ťažkosti alebo nie a preto rešpektujúc názor a vyjadrenie maloletého dieťaťa súd návrh otca zamietol, keď bol toho názoru, že v súčasnosti prestup maloletého do základnej školy s vyučovacím jazykom slovenským by nebol v jeho záujme. O trovách konania súd rozhodol tak, že o nich bude rozhodnuté do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej s odvolaním sa na ustanovenie § 151 ods. 3 veta prvá O.s.p., podľa ktorého v zložitých prípadoch najmä z dôvodu väčšieho počtu účastníkov konania alebo väčšieho počtu nárokov uplatňovaných v konaní, súd môže rozhodnúť, že o trovách konania rozhodne do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Proti rozsudku vo veci sa v zákonnej lehote odvolal otec s návrhom na jeho zmenu tak, že mu odvolací súd v celom rozsahu vyhovie, keď bol toho názoru, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 205 ods. 2 písm. d) a f) O.s.p.), rozsudok zároveň neobsahuje náležitosti uvedené v § 157 ods. 2 O.s.p. a preto sa stáva nepreskúmateľným (§ 205 ods. 2 písm. b) O.s.p.). Namietal, že súd rozhodnutie oprel okrem iného aj o vyjadrenie maloletého, že chce zostať na škole, chce ovládať všetky cudzie jazyky, lebo aj pán Boh ovláda všetky jazyky, ktoré vyjadrenie nemožno to považovať za objektívny názor dieťaťa. Podľa otca z neho však možno usudzovať, že maloletý sa domnieva, že sa učí cudzí jazyk, čo ale nie je pravda. Otec poukázal na to, že tento spor zapríčinila matka, ktorá s ním od počiatku odmietala o tejto záležitosti komunikovať ako s rovnocenným zákonným zástupcom dieťaťa, aj škola mu podala informácie o zápise syna až keď sa po opakovaných žiadostiach obrátil na riaditeľa. Návrh na súd podal z dôvodu, že u maloletého došlo k obrovskej zmene pri nástupe do školy, keďže dovtedy komunikoval či už v škôlke alebo s otcom po slovensky a po nástupe do základnej školy musel začať komunikovať v maďarskom jazyku, s ktorým stavom nebol syn stotožnený, po nástupe do školy býval smutný z toho, že často nerozumel, čo v škole preberali. Otec je presvedčený, že v záujme maloletého bolo od počiatku vzdelávanie v slovenskom jazyku, ktorý ovládal primerane svojmu veku, pričom poukázal na pravdepodobnosť vzniku problémov v škole, ktoré sa prejavujú na školských výsledkoch, keďže maloletý sa neučí v jazyku, v ktorom rozmýšľa (aj podľa vyjadrenia znalca maloletý len začína rozmýšľať v maďarčine). Otec nie je stotožnený s názorom matky a súdu, že návšteva maďarskej školy bude pre dieťa prínosom z dôvodu, že bude mať väčší výber škôl v budúcnosti (slovenské aj maďarské), pretože úroveň slovenského jazyka v maďarskej škole je nižšia ako v slovenskej škole, slovenčina je u neho potláčaná, nakoľko sa učí písať a čítať prvotne po maďarsky. Ak matka tvrdí, že hlavným dôvodom jej rozhodnutia bola vyššia úroveň školy, táto podľa názoru otca nie je rozhodujúca a ide len o subjektívny názor matky. Znalec pritom poukázal na to, že maloletý je zdravý a zvládol by po nejakých protestoch v prípade zmeny školy samotné vzdelávanie aj na druhej škole.

K odvolaniu otca sa písomne vyjadrila matka, kolízny opatrovník aj okresný prokurátor, ktorí všetci považovali napadnutý rozsudok za vecne správny a navrhli ho v celom rozsahu potvrdiť.

Matka vo svojom vyjadrení zdôraznila, že rovnako ako ona, aj maloletý má materinský jazyk maďarský, matka žije od malička v dvojjazyčnom prostredí a preto je normálne, že aj jej deti vyrastajú v takomto prostredí s ňou. V ostatnom sa pridriavala svojich vyjadrení v celom súdnom konaní a poukázala na vyjadrenie znalca o tom, že sa nepotvrdila prítomnosť viditeľnej psychopatologickej symptomatiky v osobnosti maloletého, ktorá by vyplývala buď z nátlaku, aby navštevoval školu s vyučovacím jazykom maďarským alebo z následných ťažkostí, ktoré by mal pri realizácii takéhoto variantu vzdelávania. Vzdelávanie v maďarskom jazyku má výrazný sociálny kontext a zároveň sa nepreukázali negatívne

dôsledky takéhoto modelu vzdelávania na jeho duševnom zdraví a osobnostnom vývine. Poukázala tiež na to, že má dve deti a obe chodia do tejto školy s vyučovacím jazykom maďarským, pričom maloletý N. by to bral ako znevýhodnenie, pokiaľ by mal navštevovať inú školu ako jeho brat. Maloletý je v škole spokojný, páči sa mu v nej, má výborné výsledky a odporúčanie znalca matka vzala vážne a s maloletým číta po slovensky a aj sa s ním po slovensky rozpráva, pretože komunikáciu a vzdelávanie v slovenskom jazyku považuje za dôležité.

Okresný prokurátor považoval rozhodnutie súdu prvého stupňa za vecne správne, zákonné, vydané na základe riadne zisteného skutkového stavu veci a dostatočne odôvodnené.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.) po zistení, že odvolanie podala včas oprávnená osoba - účastník konania (§ 201 a § 204 ods. 1 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie mu predchádzajúce bez ohľadu na rozsah a dôvody odvolania (§ 212 ods. 2 písm. a/ O.s.p. v spojení s ust. § 81 ods. 1 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie otca maloletého nie je dôvodné, pretože rozsudok súdu prvého stupňa je vecne správny. Súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletého dieťaťa, zastupovanie maloletého dieťaťa a správa majetku maloletého dieťaťa, pričom tieto práva prislúchajú zo zákona obom rodičom. Zákon o rodine rozlišuje medzi tzv. bežnými vecami súvisiacimi s výkonom rodičovských práv a povinností a podstatnými vecami. Ak sa rodičia dieťaťa nedohodnú o podstatných veciach súvisiacich s výkonom rodičovských práv a povinností, rozhodne na návrh niektorého z rodičov súd.

V prejednávanej veci ide o prípad maloletého, ktorý je súdnym rozhodnutím zverený odo osobnej starostlivosti matky, ktorá je oprávnená zastupovať ho a spravovať jeho majetok. Tieto oprávnenia sa však vzťahujú iba na bežné veci týkajúce maloletého, zatiaľ čo v podstatných veciach súvisiacich s výkonom rodičovských práv a povinností rozhodujú obaja rodičia spoločne na základe ich dohody a pokiaľ sa nedohodnú, rozhodne na návrh niektorého z nich súd. V danej veci je kľúčovou otázkou sporu, či dieťa má navštevovať školu s vyučovacím jazykom slovenským alebo maďarským. Je nesporné, že táto otázka predstavuje podstatnú vec súvisiacu s výkonom rodičovských práv a povinností, preto ak nedošlo medzi rodičmi k dohode, bolo namieste, aby o nej na návrh jedného z nich rozhodol súd.

Tak ako vo všetkých prípadoch rozhodovania súdu vo veciach starostlivosti o maloleté dieťa, aj v tomto prípade rozhodujúcim hľadiskom pri úvahách o výbere najvhodnejšej školy dieťaťa bol najlepší záujem maloletého dieťaťa, pričom odvolací súd zhodne so súdom prvého stupňa dospel k záveru, že je v záujme maloletého N., aby pokračoval v štúdiu na Základnej škole D. D. s vyučovacím jazykom maďarským. Prvostupňový súd v tomto prípade správne vzal do úvahy jednak prostredie, v ktorom dieťa po rozvoде s matkou žije (keď po rozvoде sa najprv s matkou zdržiaval v dvojazyčnom prostredí u starých rodičov a od novembra 2013 žije s matkou a jej partnerom v takmer výlučne maďarsky hovoriacom prostredí obce V. a aj jeho starší brat žijúci s ním v spoločnej domácnosti navštevuje školu s vyučovacím jazykom maďarským), správne tiež súd vzal do úvahy skutočnosť, že maloletý jednoznačne prejavil vlastnú vôľu chodiť do základnej školy s vyučovacím jazykom maďarským, ako aj jeho spokojnosť v tejto škole, pričom neboli zistené žiadne problémy s prospechom ani výchovné problémy a výuka v maďarskom jazyku napriek tomu, že v predškolskom veku používal a rozvíjal prioritne slovenský jazyk, mu nespôsobuje žiadne psychické problémy. Pokiaľ otec v odvolaní tvrdí, že jeho syn pri nástupe do školy býval často smutný vzhľadom k prevratnej zmene, ktorú musel pri vyučovaní v maďarskom jazyku pociťovať, keďže jazyku dobre nerozumel, toto jeho tvrdenie sa v konaní nepreukázalo, resp. ak tomu tak v minulosti bolo, v súčasnosti to už neplatí a ani znalec nezistil, že by maloletý v škole trpel. Naopak, maloletý je so svojou školou stotožnený, je v nej spokojný, dobre sa učí, nosí pochvaly a v zásade niet rozumného dôvodu, pre ktorý by bolo potrebné tento stav meniť. Prvostupňový súd správne vzal do úvahy závery znalca z odboru psychológia, podľa ktorého je takýto stav prirodzeným vyústením celkových životných okolností (rozpadu pôvodnej rodiny a jej modifikovanie tak, že pribudli noví členovia, ktorí do istej miery nahradili pôvodnú rodinu, čo zohráva kľúčovú úlohu pri stotožnení sa maloletého s výberom školy s vyučovacím jazykom maďarským) a zároveň sa nepreukázala prítomnosť negatívnych dôsledkov takéhoto modelu vzdelávania na jeho duševné zdravie a osobnostný vývin, pričom podľa názoru odvolacieho súdu otázka prípadnej vyššej úrovne (resp. lepšej kvality) školy, tvrdená matkou je z hľadiska rozhodovania súdu v porovnaní s vyššie uvedenými argumentmi druhoradá. Vzhľadom k skutočnosti, že maloletý je v pravidelnom styku so svojím otcom, s ktorým komunikujú po slovensky, je tu potom zároveň záruka, že maloletý bude napredovať aj v rozvíjaní slovenského jazyka, ktorú potrebu si uvedomuje aj matka dieťaťa, odhliadnuc od skutočnosti, že slovenský jazyk sa maloletý naďalej učí aj v škole.

Odvolací súd tak po preskúmaní napadnutého rozsudku, ako aj celého obsahu spisového materiálu dospel k záveru, že súd prvého stupňa zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom pre vyhlásenie rozsudku, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec i správne právne posúdil. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje so skutkovými zisteniami a právnymi závermi súdu prvého stupňa obsiahnutými v odôvodnením napadnutého rozsudku a v podrobnostiach na ne odkazuje (§ 219 ods. 2 O.s.p.).

O trovách odvolacieho konania rozhodne súd prvého stupňa súčasne s rozhodnutím o trovách základného konania v zmysle ust. § 224 ods. 4 O.s.p., keďže tento postupoval podľa § 151 ods. 3 O.s.p.

Senát krajského súdu uvedený rozsudok prijal pomerom hlasov 3:0, teda jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.